

L'Albufera alcudienca, de Santa Anna a les cases de l'Albufera

D'espai inundat a espai de serveis turístics

Texts i recerca: Manuel Espinosa Galán i Francesca M. Serra Cifre

L'Albufera alcudienca, de Santa Anna a les cases de l'Albufera.

D'espai inundat a espai de serveis turístics

Tal com s'indica en el títol la nostra atenció se centra en la part de l'Albufera que pertany al terme d'Alcúdia, això és la zona compresa entre l'oratori de Santa Anna i les cases de l'Albufera (les cases de l'antiga possessió, antany dita la Gran Albufera, estaven situades al lloc que avui ocupa el restaurant los Patos).

L'Albufera, la zona humida més extensa de Mallorca, està situada en els termes d'Alcúdia, Muro i Sa Pobla. Aquesta zona pantanosa en el seu conjunt presenta unes característiques comunes, per bé que la seva evolució ha estat ben distinta en una part i l'altra. La zona que ens ocupa, la del terme d'Alcúdia, és la part de l'albufera que més canvis ha experimentat en poc temps i també la menys coneguda. Què hi havia abans dels hotels?

La preservació de l'Albufera com espai natural es conserva íntegrament en el terme de Muro.

El municipi de Sa Pobla, sense sortida a la mar, manté les terres fèrtils de sa Marjal.

La zona humida que conserva Alcúdia es redueix a Mariestany, part de l'antic estany Gran, el llac Menor, part de l'antic estany dels Ponts, més endavant llac Esperança i tot un seguit de canals.

Amb el temps la zona dels aiguamolls s'ha anat transformant paulatinament de forma natural i de forma sobtada ho ha fet per la intervenció antròpica. La primera gran intervenció va tenir lloc a partir dels anys seixanta del segle XIX quan s'emprenen els treballs de dessecació de l'Albufera.

Amb la dessecació es pretenia acabar amb la insalubritat de la zona que provocaven les aigües embassades i, per altra part, recuperar terres per al conreu. Amb la construcció de canals, sèquies i camins per eixugar al terra es modifica la geomorfologia i la hidràulica de la zona.

Però poc a veure amb la segona gran intervenció, que arranca amb el boom turístic dels anys seixanta del segle passat. Amb aquesta intervenció la major part de l'Albufera alcudienca va ser reblida amb cendres de l'antiga central tèrmica d'Alcanada per urbanitzar-la.

L'interès turístic marcarà les pautes de l'economia municipal i el terreny s'adequarà a les noves necessitats.

El paisatge actual constitueix una zona turísticorecreativa, a la construcció d'hotels i xalets a primera i segona línia de la mar, s'hi sumen bars, restaurants, discoteques, supermercats, instal·lacions esportives, escoles, entre molts d'altres comerços i instal·lacions.

Etales de l'evolució de l'Albufera alcudienca

L'exposició s'ha estructurat en cinc apartats d'acord amb les etapes en l'ocupació del terreny. S'inclou la cartografia i la planimetria corresponent, juntament amb una selecció de fotos i imatges. Cada apartat comença amb un text amb indicació d'un resum del contingut:

1. L'Albufera en estat natural
2. La dessecació. L'Albufera com a finca agrícola
3. Els primers viatgers del s. XX. Pere Mas i Reus, l'impuls urbanitzador i elements d'oci
4. L'ocupació militar. Aturada dels projectes
5. El boom turístic

Panoràmica anys 50 de Rafel Amer

Panoràmica anys 50 de Rafel Amer

L'albufera alcudienca a dia d'avui és una gran desconeguda més enllà del topònim d'albufera d'Alcúdia que ha perviscut al llarg del temps. Avui en dia hom es pensa que l'Albufera d'Alcúdia sols era l'actual parc natural -ja no situat dins el municipi d'Alcúdia- i la realitat històrica ens mostra tot el contrari. Les generacions actuals, que han crescut al redoç del boom turístic, no han conegut ni l'abast ni la importància d'aquest espai tan genuí tant com a espai natural com socioeconòmic. Amb aquesta retrospectiva ens acostam a aspectes desconeguts per alguns i oblidats per altres.

Panoràmica anys 50 de Rafel Amer

Panoràmica actual de M. Espinosa Galán

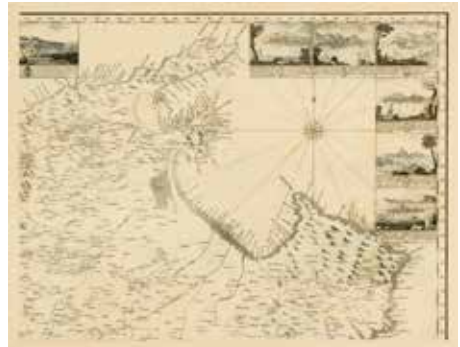
Panoràmica actual de M. Espinosa Galán

1. L'Albufera en estat natural

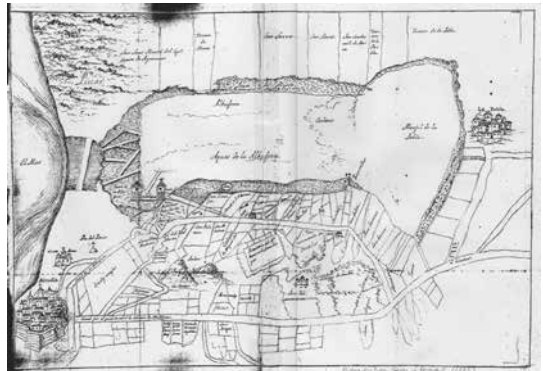
MPD_14_138. Mapa de los puertos de la ciudad de Alcudia en la isla de Mallorca. Juan Ballester, 1738. *Archivo de Simancas.*

S/S. Mapa del Cardenal Despuig, 1784. *Institut Cartogràfic de Catalunya.*

Sig-4734. Plano de las Marjales y Prados de S.M. en la Villa de La Puebla en el Reino de Mallorca. Tomás de Rifá, 1816. *Archivo Palacio Real de Madrid.*

S/S. Plànol/croquis de l'Albufera d'Alcúdia realitzat per Buenaventura Serra i Ferragut el 1775. *Biblioteca March de Palma.*

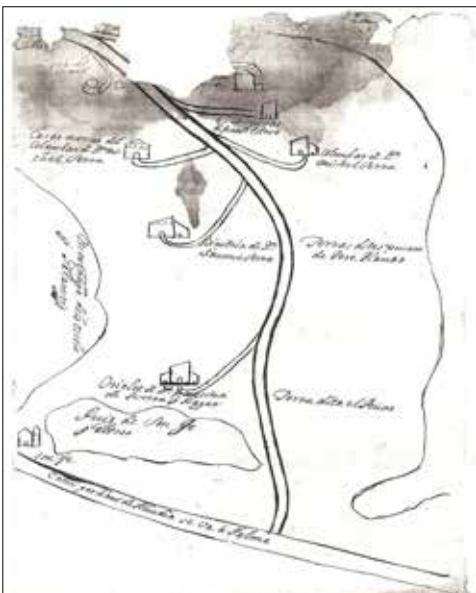
R12_301. Plano de la Albufera de Alcudia tal y como existía en el año 1851. Sense autor. *Biblioteca Nacional de España, Madrid.*

Sig-4814. Plano de la Albufera sita en el término de la Ciudad de Alcudia en la isla de Mallorca. Joan Sorá, 1852. *Archivo Palacio Real de Madrid.*

MSS-10394. Història de Mallorca. Joan Baptista Binimelis, 1597-1600. *Biblioteca Nacional de España, Madrid.*

S/S. Plànol/croquis Possessions Albufera d'Alcúdia, sense data. *Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons can Domenech.*

Abans de la dessecació, l'Albufera estava formada per una sèrie de llacs i canals naturals que comunicaven les aigües d'un estany a l'altre i que juntament amb les terres emergides cobrien la zona humida. Aquesta tindria aproximadament unes 2.500 Ha; la cartografia històrica mostra bé aquesta geomorfologia. S'estenia al nord fins als voltants de l'oratori de Santa Anna, al sud fins a son Sant Martí i Muro, a l'est amb la barrera dunar que la separava de la mar, i a l'oest amb el Puig de Sant Martí dins el terme d'Alcúdia, la part més estreta de l'Albufera, i segueix fins a les marjals en els termes de Sa Pobla i Muro.

Els llacs principals són: l'estany de Baix, l'estany dels Ponts i l'estany Gran.

Aquests llacs es comunicaven entre ells per conduir les aigües a la mar. La sortida natural i única a la mar de les aigües de l'Albufera estava situada a la bocana de l'estany dels Ponts sobre la qual es varen construir els ponts de fusta per passar d'un costat a l'altre, la gola, situada en el terme d'Alcúdia.

En els períodes humits, amb pluges abundants, les torrentades obrien la barrera dunar com va succeir l'any 1852 (plena d'en Gelat) i en els períodes secs la barrera es tornava a tancar, de manera que l'única sortida a la mar de l'Albufera era la situada a Alcúdia, com ja s'ha esmentat.

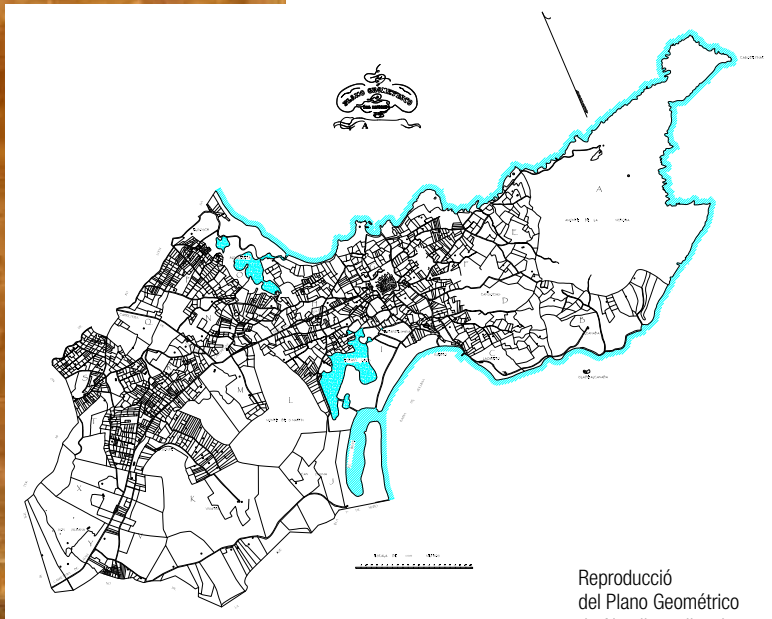
La principal riquesa que oferien aquestes terres era la caça i la pesca en abundància i una vegetació frondosa i pastures per als animals.

El règim d'explotació de la finca era a través dels contractes d'arrendament.

La zona de Mar i Estany abans de la dessecació presentaria una extensió d'aigua superior a la que coneixem.

S/S. Plano Geométrico de Alcudia. Joan Rossiñol, 1862.
Arxiu Municipal d'Alcúdia.

Reproducció
del Plano Geométrico
de Alcudia realitzada
per Joan Cladera.

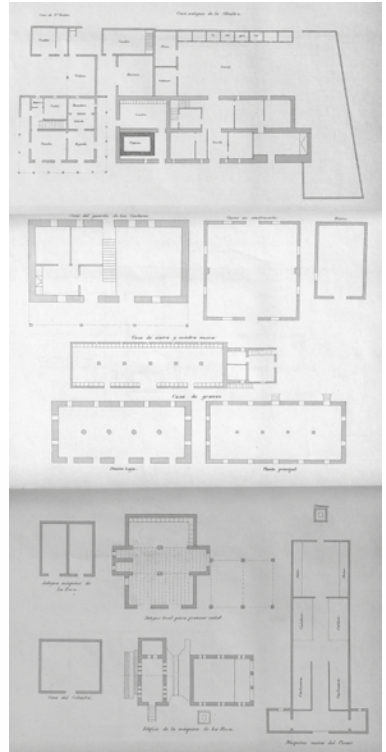
2. La dessecació. L'Albufera com a finca

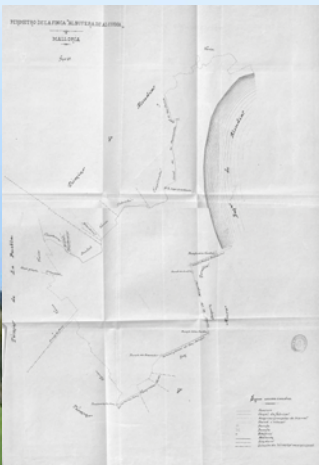
Sig-7815. Albufera de Alcudia (Mallorca). Plano de la Estación de Desagüe cerca de Alcudia. Realitzat per J.F. Bateman el 1866. *Arxiu del Regne de Mallorca i Direcció General de Recursos Hídrics (CAIB).*

Sig-1817. Albufera de Alcudia (Mallorca). Plano General del Proyecto para la Distribución de la Aguas de Riego. Parte del Norte. Realitzat per J.F. Bateman i Enrique R. Waringen el 1871. *Arxiu Regne de Mallorca i Direcció General de Recursos Hídrics (CAIB).*

S/S. Memoria Descriptiva de la Finca Agrícola Albufera de Alcudia (En la Isla de Mallorca) redactada por los Ingenieros Agrónomos D. Enrique Cremades y D. Luis Beneyto para la Sociedad Agrícola Industrial Balear Compañía Anónima Establecida en Madrid y Palma de Mallorca, 1901. *Biblioteca Nacional de España, Madrid.*

S/S. Perímetro de la Finca Albufera de Alcudia. Memoria Descriptiva de la Finca Agrícola Albufera de Alcudia (En la Isla de Mallorca) redactada por los Ingenieros Agrónomos D. Enrique Cremades y D. Luis Beneyto para la Sociedad Agrícola Industrial Balear Compañía Anónima Establecida en Madrid y Palma de Mallorca, 1901. *Biblioteca Nacional de España, Madrid.*

S/S. Plano de la Finca Albufera de Alcudia. Memoria Descriptiva de la Finca Agrícola Albufera de Alcudia (En la Isla de Mallorca) redactada por los Ingenieros Agrónomos D. Enrique Cremades y D. Luis Beneyto para la Sociedad Agrícola Industrial Balear Compañía Anónima Establecida en Madrid y Palma de Mallorca, 1901. *Biblioteca Nacional de España, Madrid.*

agrícola

Les obres per a la dessecació de l'Albufera d'Alcúdia foren declarades d'utilitat pública, mitjançant Reial ordre de 19 de novembre de 1851.

Els enginyers anglesos John Frederic Bateman i Wilhem Hope al capdavant de la New Majorca Land Company obtenen la concessió de les obres de dessecació l'any 1863. Participaren en aquest projecte els coneguts enginyers Green i Waring. Entre 1865 i 1871 es varen dessecar 2.146 Ha.

Amb la dessecació obtenim un espai transformat amb l'obertura de canals, el principal el Gran Canal (s'Oberta, devora el pont dels Anglesos), camins, sèquies i es dona pas a una nova geomorfologia en el terreny; es tracta d'una geomorfologia antròpica i una de les seves manifestacions més destacades són les veles (la zona ocupada avui pel poliesportiu, la benzineria i l'institut estava ocupada per aquestes veles), que es mantenen encara a la foto aèria de 1956, i quan s'abandonen als anys seixanta es torna a la imatge de la qual partim (fotos aèries de 1956, 1989 i 2010).

Després de la dessecació l'aprofitament de la zona era bàsicament agrícola. L'any 1876 es va crear la colònia agrícola de Gatamoix, coneguda també pel Poble Nou, i després per colònia de Sant Lluís, que havia de proporcionar mà d'obra per al conreu de les noves terres. Un projecte d'aquesta envergadura requeria una infraestructura per a la gestió de la producció. Així es varen aixecar distints edificis, com la Quartera (se'n conserven restes), on emmagatzemar la producció, la casa dels guardes (en conservació), la casa del Jardí (avui hotel rei del Mediterrani), situats als voltants de les antigues cases de l'Albufera i ubicats, majoritàriament, en el terme d'Alcúdia. En aquest redol els Bateman, Lee La Trobe Bateman i la seva esposa Beatriu, hi varen construir la casa d'estiueig, coneguda amb el nom d'aquesta, la casa de dona Beatriu (se'n conserva l'estructura). La Trobe Bateman es va fer càrrec de la direcció i gestió de les terres l'any 1883.

L'any 1894 Joaquim Gual de Torrella adquireix per compra a Lee La Trobe Bateman el predi de l'Albufera. Amb el canvi de propietari s'inicia una etapa d'aprofitament de l'Albufera orientada a una explotació agrícola més especialitzada.

Un dels aprofitaments dels recursos de l'Albufera és el canyet com a matèria primera per a la fabricació de paper. L'any 1918 Joaquim Gual i Gual de Torrella va instal·lar la fàbrica de paper, coneguda amb el nom de *Sa Fàbrica* o *Sa Paperera*. La indústria va passar per distintes mans. Va funcionar fins al 1966 i ocupà a una mitjana de 50 treballadors.

Molí de can Banyes.
Foto M. Espinosa Galán.

Veles. Ortofoto 1956. IDEIB

Abandonament de les veles i novament l'argue torna al seu espai
Ortofoto 1988. IDEIB

L'argue continua amb l'ocupació del seu espai. Sense intervenció
antropològica, es transforma a formar l'Elseny gran
Ortofoto 2010. IDEIB

Seqüència d'abandonament de les veles. Fotos aèries IDEIB.

S/294. Sa Roca, bomba centrífuga. Memòria de l'Albufera, 1941. *Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.*

S/294. La Quartera. Memòria de l'Albufera, 1941. *Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.*

S/294. Casa dels guardes. Memòria de l'Albufera, 1941. *Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.*

S/294. Màquina nova. Memòria de l'Albufera, 1941. *Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.*

Gatamoix. *Foto Victoria Cánaves.*

Can Capó. *Foto M. Espinosa Galán.*

S/294. Plànol parcel·les agràries. Memòria de l'Albufera, 1941.
Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.

Imatge d'una síquia a la vorera de la carretera de la rotonda del Cavall fins a la rotonda del Nus. Al fons Hotel Badia d'Alcúdia.
Foto cedida per Esteban Bennasar (anys 60).

La Quartera. *Foto M. Espinosa Galán.*

Casa de dona Beatriu. *Foto M. Espinosa Galán.*

Can Banyes. *Foto M. Espinosa Galán.*

S/294. Sa Roca, paperera. Memòria de l'Albufera, 1941.
Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.

Sestador, Avinguda Tucà.
Foto M. Espinosa Galán.

3. Els primers viatgers. Pere Mas i Reus, l'impuls urbanitzador i elements d'oci

sig-Caixa 19, MA-1 (Aviació). Proyecto de habilitación del campo de Golf de Puerto de Alcudia para Campo de Aviación, 1937. Arxiu Militar de Palma.

Hotel Golf. Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.

Vista des d'Hotel Golf. Arxiu del Regne de Mallorca, Fons Gual de Torrella.

Hotel Golf. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Club-House. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Hydroavions Air France. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Camp de golf. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

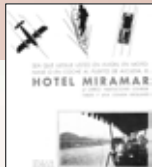
Camp de golf. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Port d'Alcúdia. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Xalet Matías Pujadas. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Urbanització Port d'Alcúdia. *Revista Brisas* nº 1, 1934.

Anunci venda solars Platja d'Alcúdia. *La Almudaina*, 1 juliol de 1933.

Urbanització Port d'Alcúdia. *Revista Brisas* nº 1, 1934.

Hotel Golf. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Hotel Golf. Postal.

A final de la dècada dels anys vint i principi dels anys trenta del segle passat té lloc l'inici d'un turisme exterior, són els primers viatgers que ens visiten per descansar i conèixer món, probablement fomentat per l'escala que feien els hidroavions de la companyia Air France a Alcúdia.

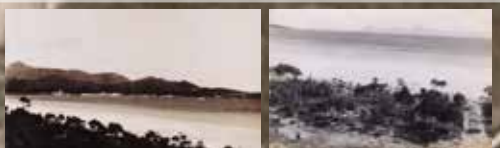
Pere Mas i Reus compra l'any 1933 a Joaquim Gual i Gual de Torrella una segregació de la finca de l'Albufera de quelcom més de 198 Ha.

Poc abans de la Guerra Civil té lloc la construcció dels primers xalets a la platja d'Alcúdia juntament amb l'hotel Golf i el primer camp de golf de Mallorca.

Pere Mas i Reus construeix l'Hotel Golf i l'any 1932 comencen les obres del camp de golf amb un recorregut de 18 forats. A les instal·lacions s'hi va construir el Club-House (fins fa poc l'anomenat Calipso) a semblança de l'antic molí fariner de vent, era un espai dedicat a l'oci, un espai recreatiu dels jugadors de golf i dotat del màxim confort de l'època.

També va dur a terme la parcel·lació de la zona més propera a la platja, anomenada Urbanització Platja d'Alcúdia, i comença la venda de solars.

Com a exemple la parcel·la venuda a Matias Pujadas

Platja d'Alcúdia. Arxiu Municipal d'Alcúdia, Fons Carlos Benito.

Estany d'Inca, en què va edificar l'any 1938 un xalet que seria esbucat a final de la dècada dels anys vuitanta per construir-hi l'edifici situat entre els apartaments Xara i Carabel·la.

El 23 d'octubre de 1934 el Ministeri de la Guerra autoritza el promotor perquè pugui construir edificis en aquesta zona.

Pere Mas i Reus, propietari dels terrenys disseminats coneguts com a Platja d'Alcúdia i Albufera, continguts al llogaret del Port, sol·licita a l'Ajuntament que aquests siguin declarats zona d'eixample del Port.

L'any 1937 Pere Mas i Reus, per tal de disposar de fons per continuar el seu projecte d'urbanització, juntament amb altres empresaris estrangers, constitueix la societat G. van QUACKEBEKE i Cia.

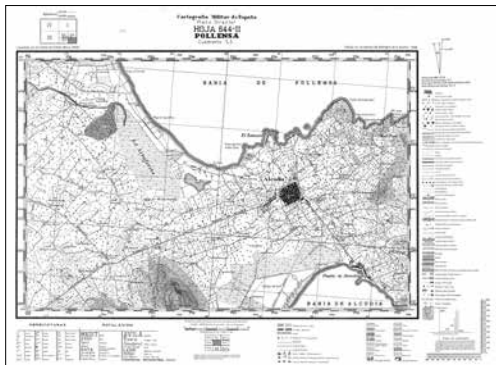
El projecte es va publicar l'any 1934 a la revista *Brisas*, núm. 1, i preveia, a més del golf, altres equipaments, com la instal·lació del camp d'aviació comercial.

Després de l'ocupació militar, el camp d'aviació es va aprofitar per a un ús agrícola, concretament aquest espai fou sembrat d'espàrecs de cap a cap amb una finalitat comercial. La terra arenosa resultà molt apropiada per a aquest conreu i altament rendible.

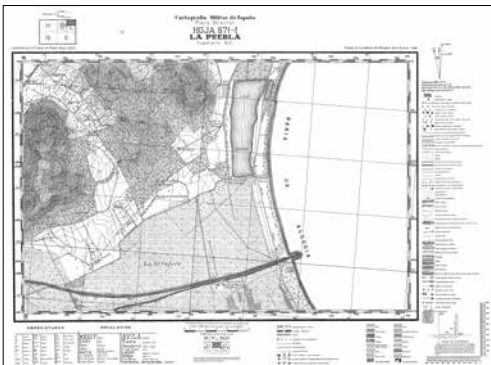

Plànol xalet Matias Pujadas. Arxiu Militar de Palma.

4. L'ocupació militar.

S/S. Cartografía Militar de España, Escala 1:10.000, Hoja 644-II de Pollença, 1936. *UIB, cartoteca.*

S/S. Cartografía Militar de España, Escala 1:10.000, Hoja 671-I de sa Pobla, 1936. *UIB, cartoteca.*

Barracó de la tropa. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Gaixa 19, MA-1 (Aviació). Proyecto de barracón para tropas de aviación. Puerto de Alcudia, 1937. *Arxiu Militar de Palma.*

Barracó de la tropa. Foto M. Espinosa Galán.

Aturada dels projectes

Caixa 29, MA-4-4 (Ferrocarrils). Anteproyecto de Ferrocarril Militar de la Estación de La Puebla a Puerto de Alcúdia, 1938. *Arxiu Militar de Palma.*

CERT-70-5. Descripción Geográfica de la demarcación Parroquial de Alcúdia con un mapa a la escala 1:25.000. Manuscrito realitzat per Jaume Ques Vanrell l'any 1937. *Biblioteca Diocesana, Palma.*

Les iniciatives relacionades amb l'explotació turística de l'entorn es veren truncades aviat amb l'esclat de la Guerra Civil de 1936.

L'any 1937 el comandament militar de Balears requisa el camp de golf al seu propietari per transformar-lo en camp d'aviació, una nova intervenció per adequar el terreny. El projecte va consistir, bàsicament, a aplanar el terreny i eliminar les elevacions dels grings, cobrir 440m del canal principal, construir drenatges amb escomesa a aquest i augmentar la secció de la part descoberta del mateix canal, les aigües del qual abocaven a un pou de 3,50m de profunditat des del qual es

bombejaven a l'estany dels Ponts. Per albergar a oficials, suboficials i tropa es va construir el denominat barracó de la tropa —l'edifici de marès situat al carrer Bèlgica cantonada amb l'Av. del Gran Canal, que es conserva encara que en estat ruïnós.

El canal principal a què es fa referència és el que avui va des de l'esmentat Calipso fins al Ilac Esperança i la bomba estava situada en el mateix lloc on avui està el pont a l'Av. Pere Mas i Reus i que travessa el canal.

El projecte militar es completava amb la prolongació del tren des de sa Pobla fins al Port d'Alcúdia. El traçat d'aquesta prolongació de la via fèrria anava per la zona de l'Albufera i pel que fa al terme d'Alcúdia passava per la finca d'Oriole, Can Rafalinos, Es Colombar, cana Lloreta, camp d'aviació, Alcúdia (devora l'església), camí del teatre romà i el Port. S'havia previst la prolongació des del camp d'aviació fins a la Base d'hidroavions del Port de Pollença.

5. El boom turístic

Vista aèria. Fons Joan Llabrés.

Vista aèria. Fons Joan Llabrés.

Vista aèria. Fondo Histórico Fundación ENDESA.

Vista aèria. Fondo Histórico Fundación ENDESA.

Inauguració ciutat dels Llacs. Fons Jaume Qués Vanrell.

Inauguració ciutat dels Llacs. Fons Jaume Qués Vanrell.

Ciutat Blanca i part d'Albufera. Fons Joan Llabrés.

Postal.

Postal

Ciutat Blanca. Postal, 1966.

Hotel rei del Mediterrani. Postal, 1991.

Port d'Alcúdia. Postal 1963.

Màquina dragant l'Albufera. Fons Joan Llabrés.

LAGOS DE ALCUDIA

De albufera insalubre a paraíso turístico

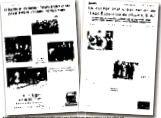
Se comienza a transformar un área del delta de la Albufera de Alcudia, una reserva que hoy es coto de los pollos, en un espacio turístico de lujo.

Alcudia El Ayuntamiento de Alcudia, a través de la empresa Alcudia Turismo, ha iniciado un proyecto de transformación del delta de la Albufera de Alcudia, una reserva que hoy es coto de los pollos, en un espacio turístico de lujo. El proyecto, que se desarrolla en una zona de 10 hectáreas, incluye la construcción de un hotel de lujo, un restaurante y un centro de interpretación. El Ayuntamiento de Alcudia, a través de la empresa Alcudia Turismo, ha iniciado un proyecto de transformación del delta de la Albufera de Alcudia, una reserva que hoy es coto de los pollos, en un espacio turístico de lujo. El proyecto, que se desarrolla en una zona de 10 hectáreas, incluye la construcción de un hotel de lujo, un restaurante y un centro de interpretación.

Un proyecto muy publicitado por la crónica social de la época

El proyecto de transformación del delta de la Albufera de Alcudia, una reserva que hoy es coto de los pollos, en un espacio turístico de lujo, ha sido muy publicitado por la crónica social de la época.

Lagos de Alcudia: De albufera insalubre a paraíso turístico. *Diario de Mallorca* (20/04/2014). Reportatge de Victòria Vives.

Pere Mas i Reus, d'acord amb el Decret de 6 de novembre de 1942, sol·licita el reintegrament del valor i els interessos de la finca requisada.

A principi dels anys cinquanta del segle passat el turisme comença una altra vegada i es reprèn el procés urbanitzador de l'Albufera alcudienca. A la foto aèria de 1956 s'observen molt pocs xalets construïts a la Platja d'Alcúdia, fins i tot alguns d'aquests ja hi eren abans de la represa turística després de la Guerra Civil Espanyola. En aquesta foto es poden veure els edificis següents: el xalet de Matías Pujadas, l'Hotel Golf, el xalet de la família Torrella, el Flucutuc, can Mirapeix, Vila Hidding, el xalet Von Engels, el que després seria el restaurant Sigfrido, i qualcun més.

Si els inicis abans de la guerra espanyola varen ser liderats, fonamentalment per Pere Mas i Reus amb l'ajuda de Bartomeu Ensenyat Ensenyat i Joaquim Gual i Gual de Torrella, en aquesta nova època són més els que es varen posar al capdavant del procés urbanitzador. A la zona de la Platja d'Alcúdia l'urbanitzador va ser Jaume Ensenyat Alemany, a la denominada Platja dels Francesos els promotors varen ser Vicenç Ensenyat Seguí i Joan Gili Sancho; aquest últim va intervenir a la zona del llac Esperança que pren, precisament, el nom de la seva esposa. L'urbanitzador de la zona més interior, els voltants del llac Menor, va anar a càrrec de Nicolau Riera-Marsà Llambí.

En aquests primers anys va tenir lloc un tipus de turisme organitzat pel Club Mediterrané. Era un turisme d'origen francès i que s'hostejava en tendes de campanya instal·lades a la zona de la platja en el lloc que avui ocupa la urbanització Platja Esperança, enmig dels pins; era el denominat campament dels Francesos i que a la cartografia actual s'anomena Platja dels Francesos. L'Ajuntament l'any 1950 va voler retre homenatge a aquests turistes i al seu promotor Gerard Blitz, per la propaganda turística que feia de Mallorca; l'any següent se li dedicà una obra artística emplaçada a l'Albufera, dins el terme d'Alcúdia.

Als anys seixanta es redacten el Pla General d'Ordenació Urbana Municipal i els plans generals comarcals per procedir a la urbanització de l'Albufera d'Alcúdia.

Hotel Xara, avui apartaments, 1962. Fons Joan Llabrés.

Restaurant Miramar. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Apartaments Xara. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Xalets Platja d'Alcúdia. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Vistes generals. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Imatges actuals des del Puig de Sant Martí. Fotos. M. Espinosa Galán.

Discoteca Stamp. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Tenis. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Hotels Reinas. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Hotel Sunwing. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Vista generals. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Gola Albufera. Arxiu del Regne de Mallorca, Cadastre 1975.

Imatge actuals des del Puig de Sant Martí. Fotos. M. Espinosa Galán.

Ajuntament d'Alcúdia